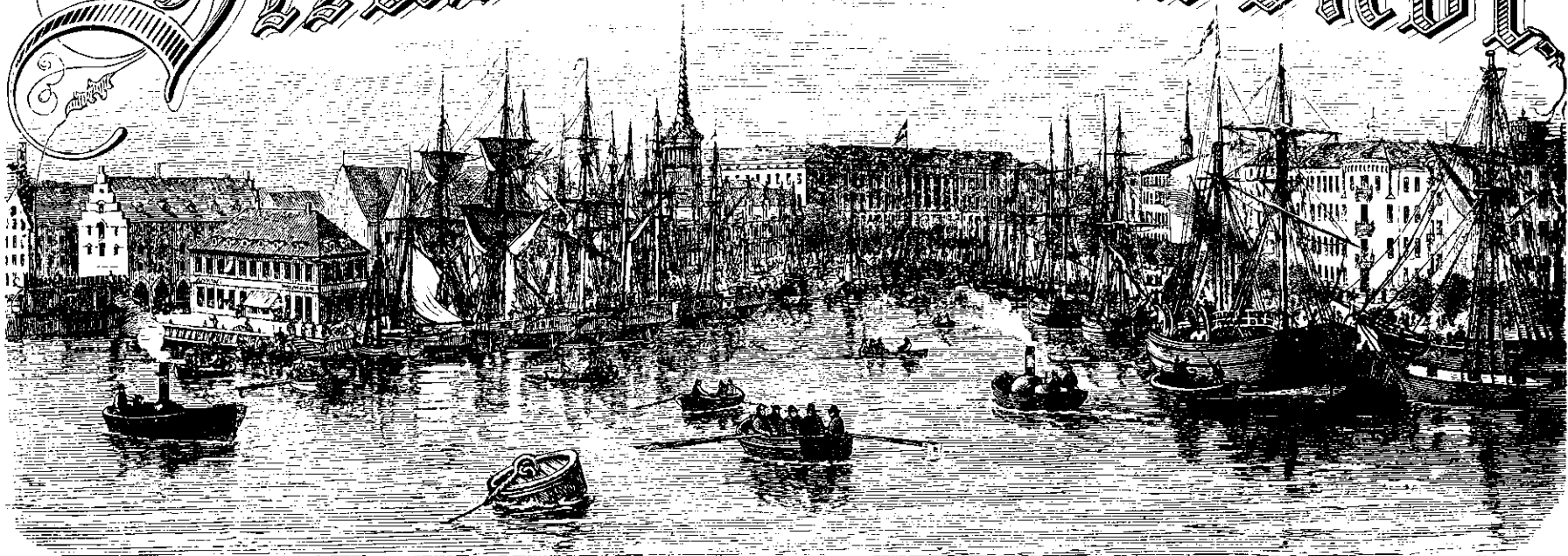

Illustreret Tidende

Nr. 545.]

Udkommer hver Søndag.

— Kjøbenhavn den 6. Marts 1870. —

2 Rdt. Fjerdingaaret.

[11te Bind.

Indhold.

Fritz Reuter. — Fr. Paludan-Müllers Sang ved Henrik Hertz' Jordfæstelse. — En Dag af en Moders Liv, efter Balzac ved Gg. — Sprog, af B. O. — „Sammanbindingsbanan" gjennem Stockholm. — Herr Katzmeyers Tombola-Gevinst, af Carl Hohlenberg.

Fritz Reuter.

Nedenstaaende lakoniske, men i al sin Korthed meget betegnende Indskrift:

Dr. Fritz Reuter.

Vormittags nicht zu sprechen.

findes paa en almindelig Messingplade paa Døren til et smukt, hvidmalet Hus med venligt og velhavende Udseende, opbygget paa Skrænten af et thüringsk Fjeld, med Udsigt over en smilende Dal til den alvorlige, minderige Wartburg. Indskriftens to første Bogstaver betyde ikke, at Manden er Læge, og den anden Linie indbyder ikke Folk til Consulation om Eftermiddagen, men Meningen er blot, at den med Doctor-titlen hædrede Fritz Reuter frabeder sig Overrenden af Alle og Enhver, som have gjort en Udflugt til Luthers gamle Bolig, og som muligviis — ja sandsynligviis — kunde have Lyst til at anvende et Par ledige Timer inden Middagen og Hjemreisen med at besøge Husets Eier, Tydsklands mest populære Forfatter for Tiden.

Hvis vi imidlertid, trods den truende Indskrift, vare heldige nok til at slippe over Dørtærskelen, hvem vilde vi da faae at see? En Mand af Middelhøide og mere end Middelførhed, kraftfuld og livfuld trods næsten tre Snese Aar, af hvilke kun faa have været begunstigede af ydre Lykke, langtfra smuk, skjøndt det graae Haar klæder ham bedre end det røde for nogle Aar siden, med Varme i Blikket, med Fylde i sin Røst og med kraftig Personlighed i sit hele Væsen. Han har ingen Børn, men han er i sig selv et Stykke Barn — det lyder ud af hans sunde Latter; det kjendes paa den letvakte Friskhed, hvormed han seer og hører Alt, hvad der kan tiltale et Sind, som ikke er sløvet ved Overmættelse; det aabenbarer sig i hans barnligglade Leg med den grimme lille Hund, der villig eller uvillig gjør alle mulige og umulige Hundekonster til Reuters store Fornøielse. Endnu mere end Barn er han dog Yngling og ung Mand, for-elsket op over begge Øren i sin

»leive Louising«, hans Hustru nu i tyve Aar, hans Elskerinde den Dag idag, som dengang da han for hendes Skyld først tog sig sammen og begyndte at blive til Noget. Hvordan dette — langt om længe — gik for sig, skulle vi her i al Korthed meddele.

Der ligger, netop lige syd for Kjøbenhavn, en tyve-tredive Mil herfra, i det østlige Mecklenburg en lille By, som hedder Stavenhagen. Den staaer neppe i nogen Geografi, og har den nu en 2—3000 Indbyggere, har den vist ikke flere; men endnu færre havde den i Aaret 1810, da Borgmesterens unge Hustru gjorde Sit til at øge Folketallet ved at bringe en Søn til Verden: det var Fritz Reuter, som førtes ind paa Livets Scene. Hvordan den Skueplads var, paa hvilken han saaledes debuterede, kan man forestille sig, naar man betænker, hvordan det saae ud i en lille Kjøbstad for et Par Menneskealdere siden, ikke blot en Afkrog i Verden, men noget nær en Ravnekrog; man kan forøvrigt ogsaa læse en Beskrivelse deraf, som Reuter selv har givet, tilmed en dobbelt, nemlig dels som Digter i den Fortælling, der i den plattyske Original hedder »Ut de Franzosentid«, oversat paa Dansk under Navnet »Fra Napoleonstiden«, dels i en høitydsk Skildring i Sam-

lingen »Schurr-Murr«: »Meine Vaterstadt Stavenhagen«; man vil i begge disse Billeder finde en Mængde pudsige opfattede Træk af hint Smaastads-væsen, man vil gjøre Bekjendtskab med hans dygtige og forstandige Fader, med den blide, kjærlige Moder, med en snurrig, gammel Onkel. Raadmand i Byen og en velviis Mand udi egen Indbildning, med Stedets værdige Amtmand, en Aristokrat af den gamle Skole, dog uden Adelsnykker, med Amtmandens Husholderske, som var en Størrelse i den lille By, men som dog tildels maatte bukke under for den geniale Spilopmager Fritz Sahlmann, med en forløben Franskmand, der ernærede sig som Uhrmager og Sprog-lærer, med den tjenstivrige Politibetjent, og med mange, mange andre løierlige Mennesker: Typer paa, hvad man i de gode, gamle Dage blev til dertillands og andetsteds i de velsignede Smaabyer. Vi ville kun tilføie, at af de to Skildringer er den ubetinget at foretrække, som giver Billedet med poetisk Frihed og med ideal Kaadhed, hvorimod den anden vel er rig paa Pudsighed, men dog i sin Brede noget trættende.

Den store Politik, der i Fritz Reuters første Aar tyngede, men atter hævede Tydskland saa stærkt, lod rigtignok sine Dønninger rulle ind over Stavenhagen, men kom selvfølgelig for tidlig for Fritz, til at han kunde blive paavirket deraf. Han fik alligevel mere end nok med Politiken at gjøre. Det var i Begyndelsen af Trediverne, at han som Student laa først en kort Tid i Rostock, senere i Jena, og det var i sidstnævnte By, at han med de andre Studenter begyndte at tale og synge om Ting, der nu ikke ere syndige, men som dengang vare det i høj Grad: om Tydsklands Enhed, om menneskelige Rettigheder og om borgerlige Friheder. Man værdsætter neppe hine Taler og Sange for lavt, naar man mener, at de ikke vare synderlig Andet end Fantasteri, men de faderlige Regeringer saae med overordentligt Klarsyn, at der ogsaa var revolutionairt Smitsstof i dem, og Sagen blev derfor greben an med Eftertryk. Thi fandt Studiosus juris Fritz Reuter sig en taaget Efteraarsaften Aar 1833 sat i Fængsel, ført til Berlin og anklaget for Høiforræderi — han og en Hob andre, ligesaa farlige Statsforbrydere. Hans Fangenskab varede syv Aar, og glad kunde han være, at han slap med det. Først blev han nemlig et helt Aar holdt i et meget strengt Varetægtsfængsel, og da Dommen faldt, i November 1834, lod den paa tredive Aars Fæstningsarrest. Han maatte nu, som Farinelli synger, drage om »fra Castel til Castel«, men det var langt fra, at man satte ham »ved Ridderens

Fritz Reuter.

Taffel«, og det »Guld og de kostbare Skatte«, hvormed han overlæssedes, var ikke rigere, end at han mangen Nat maatte nøies med en Straasæk til Leie, maatte føle saavel som see, hvordan Stjernerne zittede i 10—20 Graders Kulde, maatte trøste sig ved, at Andre, der havde svagere Helbred, døde det Samme, og maatte opbyde al sin Kraft for ikke at gaae aandelig til Grunde. Længe var han berøvet ethvert Middel til Underholdning, og han blev tvungen til i Smug at lave en blækliggende Masse, hvormed han ved Hjælp af en Splint malede Fængselsvæggen fuld af Byrons Vers, som han kunde udenad. Paa et andet Sted var Commandanten saa venlig at tilstede Bøger til Underholdning, men saa forsigtig, at han forbød Brockhaus' Conversationslexikon, fordi der i dette kunde findes »demagogiske« Artikler, medens Reisebeskrivelser og Landkort blev forbudte, da de kunde give Fangen Lyst til at undvige, ja maaskee vise ham Veiene til Flugt. Paa et tredje Sted gik det bedre, idet Fangevogteren ved Hjælp af Tobak lod sig bestikke til Overbærenhed. Endelig kom han i en Arrest, hvor han blev mildt behandlet, maatte have Omgang med Andre og fik Bøger til sin Raadighed.

Hans Fader havde stedse opfordret ham til at holde ud, uden at gjøre Forsøg paa at løbe væk; »den storthertugelige Regering intervererede stadig til Bedste for ham, den reclamerede ham som født Mecklenburger, og Preusserne vilde nu vistnok snart slippe ham løs«. Interventionerne og Reclamationerne nyttede dog i lang Tid ikke det Allermindste; først efter sex Aars Forløb godkjendtes den mecklenburgske Souverainitet saavidt, at Fritz Reuter fik Lov til at sidde i et mecklenburgsk Fængsel istedetfor i de preussiske; men snart efter tillod Hertugen sig dog paa egen Haand at give ham fri.

Han var nu tredive Aar og kunde gjensee sin Fader og sin Fødeby. Men da han om Morgenen efter den glade Hjemkomst traadte ind til den gamle Borgmester, opkastede denne i to Ord det skrækkelige Spørgsmaal: »Hvad nu?« Ja, hvad nu? En saadan syvaarig Afbrydelse af et Studenterliv, der maaskee neppe var vel begyndt, lovede kun daarligt for, at det skulde blive godt fuldendt. Alligevel vidste Ingen bedre Raad end at begynde forfra, og Fritz Reuter kom da til Heidelberg. Det vilde, som venteligt var, ikke gaac, hvorfor den gamle Student en skjøn Dag fandt det ligesaa godt at skrive hjem til Stavenhagen, at han og Retsvidenskabens ikke længere passede sammen. Saa boede han nogle Aar hos Faderen og røgtede Agerbruget paa dennes Embedsjord; men at dette ikke var nogen sikker Stilling i Længden, var jo en given Ting, og de brave Borgere i Stavenhagen havde kun altfor god Føie til hovedrystende at sige om Borgmesterens Fritz: »Ut em ward nicks!« — »af ham bliver der ikke Noget«. Fem Aar gik, og midt i Fyrrettyverne døde Faderen, uden at Fritz Reuter var kommen videre. Han havde været søgt som Selskabsmand i Byen og rundt om paa Landeindommene, og han var det endnu, saa at han atter fik fer: Aar til at gaac, idet han levede som Gjest snart hos En, snart hos en Anden; Alle holdt af ham, og Alle vare enige om at sige: »Ut em ward nicks!«

Da skete det gamle og altid nye Under, at Kjærligheden vakte ham og i den ellefte Time gjorde ham til Mand, i den tolvte til Digter. Han elskede en mecklenburgsk Præstedatter, hun elskede ham, og det gjaldt om at finde Livsophold. Han slog sig da ned i en lille By i det nordvestlige Pommern, Treptow an der Tollense, hvor han levede af at give Underviisning, samt af at male Treptowerne i Pastelfarve — han havde alt fra Barn af røbet Evne til at tegne og havde, blandt meget andet, tænkt paa at blive Konstmaler, dog uden at det var lykkedes ham at vinde Faderen for denne Plan eller at sætte den igjennem.

Saaledes gik et Par Aar, trangt og knapt, men de gik, og det nye Liv, Livet med Foden under eget Bord, gav ham Held og Lykke. Thi ved Siden af Pædagogiken og Pastelmaleriet havde han ogsaa begyndt at skrive, egentlig kun for sin egen og sine Nærmestes Fornøielse, og fra først af kun et Slags frie Gjengivelser af dagligdags Historier og dagligdags Situationer, dog for det Meste satte paa Vers, men altid i Talesproget: det Plattydske. Endelig havde han faaet en Samling færdig, der var stor nok til at udgjøre en trykt Bog, og han henvendte sig nu til Forlæggere om at overtage Udgivelsen.

Han kunde ingen Forlægger faae!

Men nu var der kommet mere Fart i ham selv, og han vilde have sin Bog ud. Blandt alle sine mange Venner fandt han virkelig Een, som laante ham Penge, og i 1853 udkom da »Läuschen un Rimels«, hans første Arbeide, hvis Titel paa Dansk

nærmest kan oversættes ved: »Hvad jeg har hørt og sat paa Vers«. Med ikke ringe Ængstelse sad Ægteparret i Treptow og ventede paa, hvordan Verden vilde tage mod den udsendte Fugl: Skulde den blot have betyngt den hjemlige Rede med en næsten uoverkommelig Gjeld? Eller vilde den blive godt modtaget og slaae sig saa nogenlunde igjennem? Medens Reuter og hans Hustru sad og spekulerede over dette Thema med mange Variationer, kom der Brev fra en Boghandler, som havde modtaget nogle faa Exemplarer af Bogen i Commission; de vare udsolgte og flere ønskedes sendt med omgaende Post. Snart kom flere Breve med lignende Glædesbudskaber, i forholdsvis kort Tid var Oplaget udsolgt, og snart var den fattige Reuter bleven en rig Mand, rig ialtfald paa et stort og velfornøiet Publicum, paa Anerkendelse fra saa godt som alle Sider og paa den Lykke, som en Mand kan nyde, naar han i Aaringer har søgt at blive til Noget, uden at have opnaaet det, og naar han saa har fundet baade en uskkelig Ægtehalvd og en gavmild Muse. Forøvrigt er Reuter nu ogsaa rig i almindelig verdslig Betydning; hans Bøger have oplevet mange, indtil otte og ti, store Oplag, og de blive selvfølgelig godt honorerede, da deres Læsekreds er saa vidtstrakt, uagtet de ingenlunde sælges billigt. Vi skulle her give en Oversigt over hans samlede Værker:

1ste og 2det Bind: 2 Dele »Läuschen un Rimels«.

3die Bind: »Reis' nah Belligen«.

4de Bind: »Olle Kamellen« (ordret: Gamle Camilleblomster). første Del, indeholdende: »Woaus ik tau 'ne Frau kam« og »Ut de Franzosentid«.

5te Bind: »Olle Kamellen«, anden Del, indeholdende »Ut mine Festungstid«.

6te Bind: »Schurr-Murr« (Blandingsgods: Smaastykker).

7de Bind: »Hanne Nüte« (Hovedpersonens Navn).

8de, 9de og 10de Bind: »Olle Kamellen«, tredje til femte Del, indeholdende »Ut mine Stromtid« (Fra min Forvaltertid: »Landmandsliv«).

11te Bind: »Kein Hüsung« (Uden Hus).

12te Bind: »Olle Kamellen«, sjette Del, indeholdende »Dörchlauchting« (Durchlauchtigheden).

13de Bind: »Olle Kamellen«, syvende Del, indeholdende »De meckelnbörghschen Montecchi un Capuletti oder De Reis' nah Konstantinopel«.

Vil man kortelig bestemme Arten af Fritz Reuters Forfatterskab, kan man kalde ham en idealistisk Humorist, hvis Stil er udpræget realistisk. Ligesom han halvt uforvarende er kommen til at blive Skribent, saaledes er ogsaa hans Muse i høj Grad umiddelbar, og hans Emner ere, hvad der lige ligger for hans — ikke meget alsidige — Erfaring. En Medbeiler og Modstander, Claus Groth, der før Reuter havde et Slags Monopol som plattydske Digter, har beskyldt ham for at være trivial, har kaldt hans Muse en raa Malkepige, hans Digtning en Augiasstald af Plumpheder. Dette er ikke blot overdrevent, men væsentlig falsk, skjøndt med et Korn af Sandhed. Sagen er, at Reuter ganske vist ikke er i Besiddelse af en mere end almindelig aandelig Dannelse, og at hans Fantasi ikke heller viser genial Opfindsomhed. Men om hans Lærdom og Indsigt end ikke i mindste Maade hæve sig over et tilbørligt Jævnmaal, saa har han dog i en vis Henseende en ualmindelig Dannelse, og det er Hjertets, Sjælens og Følelsernes Dannelse. Hans Aand er ikke mægtig nok til at give Culturen nye Impulser; han evner ikke at vise en lille Kreds af de iforveien videst Fremskredne Veien til nye Livsanskuelser og Personlighedsopfattelser; men han fordyber sig i det Givne med en høj Grad af Inderlighed, opfatter det med udmærket Livlighed og fremstiller det med stor Tydelighed. Og idet han ved en hovedsagelig pudsig og lattervækkende, men dog ikke sjelden tillige følsom og rørende Fortællemaade skildrer sig selv og sine Omgivelser, lokker han disse til at see baade deres Taabeligheder og deres værdifulde Egenskaber. Han er ikke hjemme i al Verdens Visdom, ja kjender maaskee ikke synderlig mange Livsfærer, men om hans Erfarings Omraade saaledes end kan kaldes forholdsvis indskrænket, saa er hans Erfaring indenfor de givne Grændser dog fremragende ved Sundhed og Sandhed. Selv naar han dvæler ved ubetydelige Fænomener, selv naar han maler trivielle Situationer, finder han derfor i sine Emner ikke blot det Liv, der holder Læseren vaagen, men ogsaa den Fylde af Sjæl og Stemning, der godtgjør, at end ikke det Ringeste er blottet for Afpræg af det Høieste, det Ideale, det Guddommelige. Saaledes forener han en sund Realisme med en sand Idealisme, og derfor er Talesproget, Folkets levende Maal, hans Digtningens Medium; i det tillærte høitydske Skriftsprog savner hans Stil den fulde Lethed, som kun Naivetet og Oprindelighed kunne give.

Hans Charakteertegning er fyldig, tydelig og levende som et rask henkastet Træsnit, men mangler unegtelig Finhed i Detaillen, skjøndt ingenlunde Finhed i Trækkenes Omrids. Han maler med svulmende, stærke Farver, men tillige blødt og varmt. Han har givet et stort Galleri af Nutidens Smaa-Mennesker; men samler man hele Rækken sammen, vil man dog som Hovedsum finde, at trods alle Løerligheder er der noget Almennemeskeligt bevaret i dem, og dette samlede Billede — der selvfølgelig maa være et Gjenbillede af hans egen Forfatterpersonlighed — er et uafviseligt Vidnesbyrd om, at han er et virkeligt Snille. I Galleriet af hans Charakterer vil man altsaa ikke, som i Walter Scotts Romaner, finde den ene store Skikkelse ved Siden af den anden, hentede fra den menneskelige Udviklings forskjelligste Egne og modellerede med objectiv Overlegenhed. Snarere kunde man sammenstille ham med Forfattere som Charles Dickens i dennes tidligste Værker, navnlig »Pickwick-Klubben«, eller med Marryat, for Exempel i »Jacob Ærlig«; Ligheden beroer derpaa, at medens Menneskene fra den sunde Fornufts Standpunkt opfattes saaledes, at de vise deres Naragtighed naivt frem, blive de tillige fremstillede saa hjerteligt, at man faaer dem kjær og maa indrømme, at de med alle deres Svagheder dog eie Noget, som langt kløgere Folk i Regelen mangle, og at dette »Noget« er meget værdifuldt, hvad enten man finder det i Trivialitetens »Augiasstald« eller i det høie Samfundslivs olympiske Sferer. Men for at faae Dette frem — med Lethed, med Naturlighed, med Djærvhed og Oprigtighed, men tillige med Følelsens og Kjærlighedens Ynde — maa man, som Reuter, være en ægte Humorist. Og er han end mangan Gang bred og stundom i Enkelthederne ubetydelig, saa er hans Forfatterskab dog værdt at sysselsætte sig med.

Løvrigt maa det fastholdes, at Reuter egentlig kun har henvendt sig til sine Landsmænd i Ordets snevrere Betydning. Ved at nytte det plattydske Talesprog har han givet tilkjende, at han nærmest tilsigter at sysselsætte det nordtydske »Folk«, eller om man vil: Almuen, Borgernes og Bøndernes Almue. Det er om dem, han skriver, og det er hovedsagelig til dem, han har skrevet — først til deres Underholdning, dernæst ogsaa til deres Oplysning, saa at de kunne lære sig selv at kjende ved hos ham at see sig i Speil. At han i sidstnævnte Henseende har udrettet ikke Lidet, kan skjønnes, ikke blot af hans Værkers umaadelige Udbredelse, ei heller deraf, at hans første akademiske Tumbleplads, Universitetet i Rostock, har hædret ham med Doctorværdigheden, men især af følgende Omstændigheder. Det er bekjendt, at Feudalvæsenet neppe nogetsteds har blomstret saa længe som i Mecklenburg; Landalmuen maatte f. Ex. ikke gifte sig uden Godsherrens Samtykke. Men ved sine naive, rørende Skildringer — fornemmelig »Hanne Nüte« og »Kein Hüsung« — har Reuter virket saa meget for, at almeneuropæiske Idcer have faaet Indgang i de mecklenburgske Hoveder, at han ved et Besøg i sin Fødebygd er bleven hilset af Almuen som dens Talsmand, hyldet som dens Frelser, baaret, næsten bogstavelig, paa dens Skuldre med Tak og Lovprisning.

Lad da end hans Muse være langt fra at have Prindsesserang, og lad hans Forfatterskab i det Hele karakteriseres som mindre betydeligt overfor den høiere Dannelses Fremme, saa virker han dog paa endnu Flere, virker oplysende og især oplivende, lærer dem — lærer os Alle — hvorledes sund Fornuft og sand Følelse kunne parres i Menneskesindet og frembringe en Forfatterpersonlighed, hvis Styrke er den simple Fortælling, der fyldes med Liv og bæres af Lune, stundom i Kaadhed, altid i Hjertelighed.

Og skjøndt Kjernen af Reuters Digtning maaskee kun ret kan nydes af de »Indfødte«, af hans plattydske Landsmænd, saa er der dog i det Mindste i nogle af hans Værker saa meget Almengyldigt, at det med Rette har fundet Vei til andre Literature, og i Oversættelser selv paa Fransk og Engelsk. For Danmarks Vedkommende skyldes der da Tak til den lille Kreds, der med Omhu og Kyndighed har indført i den danske Bogverden først »Ut de Franzosentid« (»Fra Napoleonstiden«), senere »Ut mine Stromtid« (»Landmandsliv«) og snart »Ut mine Festungstid« (»Mit Fangeliv«). Forøvrigt har »Illustreret Tidende« Æren af, først at have meddelt Noget paa Dansk af Fritz Reuter, nemlig: »Woaus ik tau 'ne Frau kam«, oversat 1867 i Nr. 396-98 under Titlen: »Hvorledes jeg fik mig en Kone«.

HENRIK HERTZ.

(Sang af Fr. Paludan-Müller til Musik af H. Rung, afsungen af Cæcilieforeningen ved Jørdføstelsen i Frue Kirke den 4de Marts 1870.)

Tag vort Farvel, o Ven! med Taarer,
Med Taarer baaret frem i Sang:
Du ædle Ven! som Hjerter saarer
Her ved din Død for første Gang.

O Sorg! Den Digterlæbe tier,
Der mored, fryded, skjenked Trøst;
Det Bryst, saa rigt paa Melodier,
Det hviler klangløst her og tyst.

Dog vel Dig, Ven! Du som har faaet
Erstatning for vor mørke Jord,
Du til det bedre Land er gaaet,
Et Lysets Land for Hver, som troer.

Din Sjæl ei glemmes blandt de Døde,
Den skrider Gravens Nat forbi:
Og herlig toner Dig imøde
Nu Livets fulde Harmoni.

For den sig aabne vil dit Øre;
Helt folder ud sig Sjælens Knop,
Naar af vor Frelser den faaer høre
Et Ephphata! et Lad dig op!

En Dag af en Moders Liv.

(Efter Balzac ved Gg.)

Du beklager Dig over min Taushed, Du glemmer altsaa de to smaa brune Hoveder, som jeg hersker over, og som herske over mig. Hvor kan jeg nuomstunder skrive lange Breve! Dette, i hvilket jeg gjerne vilde fortælle Dig mine Dages almindelige Gang, vil komme til at ligge paa mit Bord i en Uge. Maaskee vil Armand lave Kugler deraf til at skyde paa de Regimenter, som han opstiller paa mit Bordtæppe, eller Skibe til de Flaader, som svømme i hans Badekar. Een Dag vil desuden være Dig nok, de ligne alle hverandre og indskrænke sig til to Tilstande: Børnene ere syge, eller Børnene ere ikke syge. Bogstavelig talt ere i dette ensomme Hus enten Minutterne Timer for mig eller Timerne Minutter, alt efter Børnenes Tilstand. Hvis jeg har nogle salige Timer, saa er det, medens de sove, naar jeg ikke behøver at vugge det ene og fortælle det andet Historier for at faae det til at sove. Kun naar jeg har dem sovende tæt ved mig, siger jeg til mig selv: nu behøver jeg ikke at være bange; thi Du maa vide det, min Kjære, en Moder tilbringer hele sin Dag med at opfinde Grunde til Angst. Saasnart Børnene ikke mere ere under hendes Øine, gyser hun snart for at den Barberkniv skal være borte, med hvilken Armand har villet lege, snart for at han skal have stukket Hvid i sin Blouse, snart for en Hugorm, som kan bide ham, snart for at han skal falde, naar han løber, og slaae sig en Bule i Panden, snart for de Damme, hvori han kan drukne. Som Du seer: det at være Moder indeholder en hel Række af søde eller rædselsfulde Fantasier. Ikke en Time er der, som ikke har sine Glæder og sine Angester. Men om Aftenen i mit Værelse har jeg den Time, i hvilken jeg i vaagne Drømme forestiller og ordner mig deres Fremtid. Da er deres Liv bestraaet af de Engles Smil, hvilke jeg seer ved deres Hovedpude. Undertiden kalder Armand paa mig, medens han sover, jeg gaar da uden at han veed det hen og kysser ham paa Panden og hans lille Søster paa Fødderne, medens jeg fortaber mig i deres Skønhed. Det er mine Fester. Jeg veed ikke, hvem Anden end min Skytsaad jeg skylder det, at jeg igaar vaagnede midt om Natten og urolig gik hen til Mariens Vugge: hun laa altfor lavt, og Armand ganske blottet, med Fødderne viollette af Kulde.

»Lille Moer!« sagde han, idet han vaagnede og kyssede mig.

Der har Du, min Kjære, en Natscene. Hvor det dog er godt for en Moder at have sine Børn ved Siden af sig. Kan vel en Amme, hvor god hun end er, tage dem, berolige dem og faae dem til at sove igjen, naar en eller anden frygtelig Mare har vækket dem; thi de have deres Drømme, og

at forklare disse rædsomme Drømme er et Arbeide, der er saa meget vanskeligere, som Barnet paa den Tid hører paa sin Moder med et Blik, der paa en gang er søvnt, forfærdet, klogt og dumt. Derfor er min Søvn da ogsaa bleven saa let, at jeg seer og hører mine to smaa gennem mine lukkede Øinlaage. Jeg vaagner ved et Suk, ved en Bevægelse. Du veed at Armand for en Maaned siden havde Krampe; bestandig seer jeg Krampen, som et Uhyre lure ved Foden af hans Seng.

Om Morgenen begynder mine to Børns Pludren med Fuglens første Skrig. Gjennem Morgensøvnens Slør ligner deres Snakken virkelig Morgenens Kvadder, Svalernes Skjænderier; det er smaa glade eller klagende Skrig, som jeg hører mindre med Ørerne end med Hjertet. Medens Marie forsøger at naae over til mig ved at iværksætte Overgangen fra sin Vugge til min Seng, krybende paa sine Hænder og med usikre Skridt, klattrer Armand med en Abes Behændighed over fra sin Seng og tager mig om Halsen. Fra dette Øieblik af gjøre de begge to min Seng til Skuepladsen for deres Lege og behandle deres Moder aldeles efter Godt-befindende. Den lille Pige trækker mig i Haaret, og Armand forsvarer mit Haar, som om det var hans Eiendom. Der er visse Stillinger, som jeg ikke kan modstaae, visse Lattersalver, der bryde løs som et Fyrværkeri og som tilsidst jage Søvnigheden bort; saa leger man Trolden, der spiser de smaa Børn, og Troldmoderen fortærer da med sine Kjærtegn det unge, hvide og bløde Kjød, hun kysser deres Øine, som ere saa behagesyge og saa skjelske, deres blegrøde Skuldre, og hun foranlediger smaa Anfald af Skinsyge, der ere henrivende morsomme. Der er Dage, hvor jeg forsøger at trække mine Strømper paa Kl. 8, og hvor jeg endnu ikke har faaet den ene paa Kl. 9.

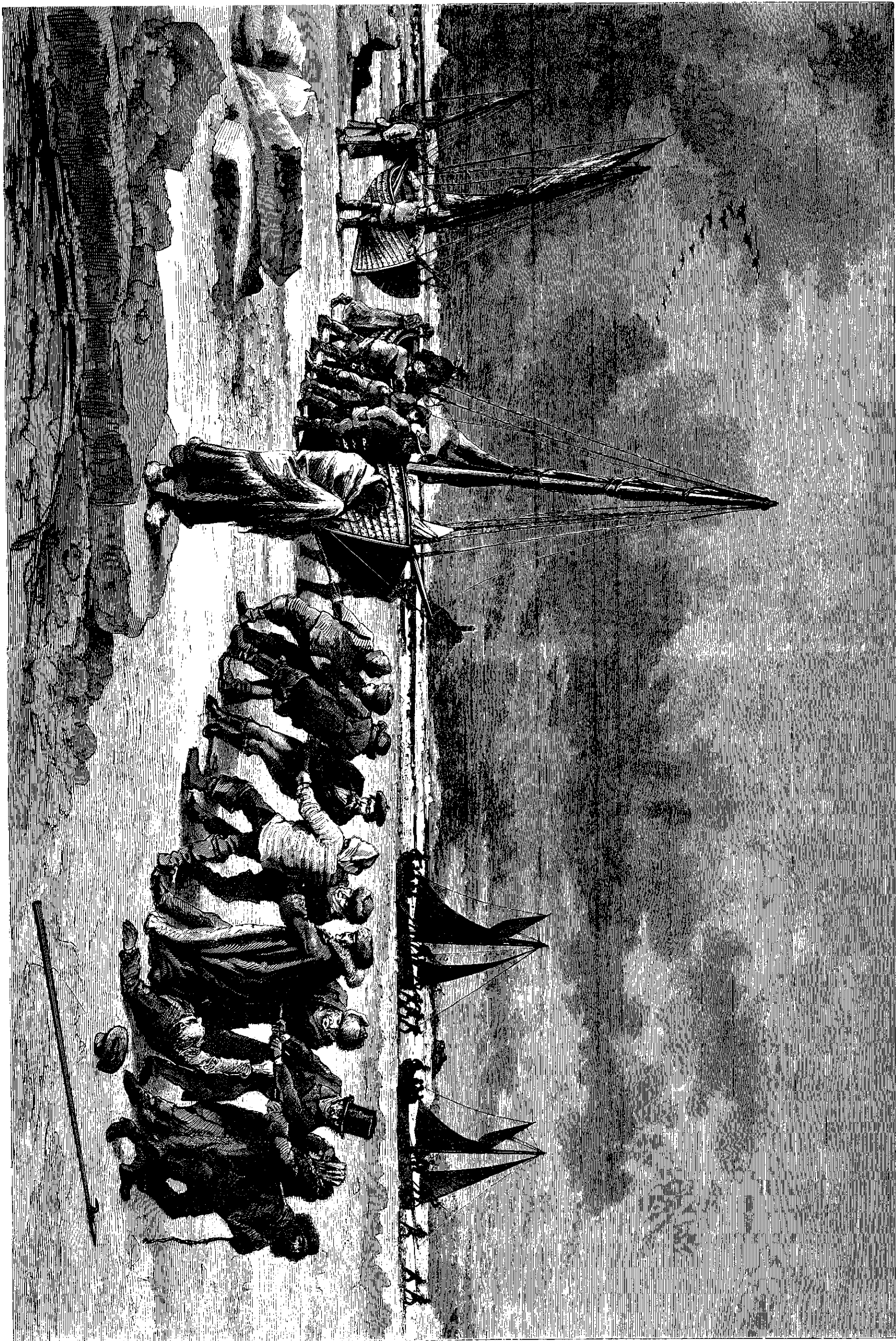
Endelig, kjære Louise, staaes der op. Toiletet begynder, jeg stryger Ærmerne op paa min Peignoir, tager det Voxdugs Forklæde paa og bader og vasker saa med Lises Hjelp disse to smaa Blomster. Jeg er ene Dommer over Vandets Varme- eller Lunkenheds-Grad; thi Vandets Temperatur har Halvdelen af Skylden for Børnenes Skrig og Graad. Saa blive Papirflaaderne og de smaa Glassvaner tagne frem. Man maa mere Børnene for at kunne vaske dem godt. Hvis Du vidste Alt, hvad man maa opfinde af Fornøielse for disse absolute Konger, blot for at faae Lov til at lade bløde Svampe glide hen over deres Legemer, vilde Du forfærdes over, hvormegen Behændighed og hvormegen Vid Moderhaandværket fordrer, naar det skal drives med Hæder. Man beder, skjender, lover, man gaer helt op i Bedragerier, som vare en Markskriger værdige og som ere saa meget desto vanskeligere, som de fuldstændig maae skjules. Man vilde ikke vide, hvorledes det skulde gaae, hvis Himmelen ikke mod Barnets Snildhed havde stillet Moderens Snildhed. Et Barn er en stor Politiker, hvis Herre man bliver — ligesom man bliver andre store Politikeres Behersker — igjennem dets Lidenskaber. Lykkeligviis lee de af Alt. En Børste falder paa Gulvet, et Stykke Sæbe glider ud af Hænderne, og der høres sande Glædesudraab! Om endelig Triumferne kjøbes dyrt, saa er det idetmindste sande Triumfer. Men ene Gud, thi Børnenes Fader veed Intet deraf, ene Gud forstaaer de Blikke, som jeg vexler med Lise, naar vi, efterat have klædt de to smaa Engle paa, see dem staae rene midt imellem Sæben, Svampene, de uindne Stykker og alle de tusinde Smaating, der udgjøre et virkeligt »nurserie«. Jeg er bleven Engländerinde i dette Punkt; jeg tilstaaer, at Kvinderne i det Land have Geni til at passe deres Børn. Skjændt de kun betragte Barnets Opdragelse under Synspunktet af dets legemlige Velvære, have de Ret i deres Forbedringer. Derfor skulle mine Børn altid have Fødderne i Uld. De skulle aldrig snøres sammen eller trykkes, men de skulle heller aldrig være alene. Det franske Barns Indespærring i sit Svøb er eet med Ammens Frihed, derfor vikles det ind. En sand Moder er aldrig fri. Derfor er det, at jeg saa sparsomt skriver til Dig, jeg, som har et Hus at bestyre og to Børn at opdrage. En Moders Virksomhed har taase Fortjenester, som Ingen kjender, som aldrig paradere, en Hengivenhed, som hver Time fornyer sig. Man maa staae foran Ilden og passe paa de Supper, som man laver. Troer Du, jeg er den, som har Lyst til at skyde en saadan Byrde fra mig? Nei, min Kjære, dertil er Lønnen altfor sød. Hvor et Barn smiler nydeligt, naar det finder sin lille Portion Suppe udmærket! Armand har en vis Rysten med Hovedet, der opveier et helt Liv, fuldt af Lykke. Hvorledes kunde jeg overlade en anden Kvinde den Ret, den Omsorg, den Fornøielse at puste paa en Skefuld Suppe, som Marie finder for varm? Naar en Amme har skoldet Tungen og Læberne paa et Barn med noget Hedt, siger hun til Moderen, som kommer løbende, at Barnet skreg

af Sult. Men hvorledes kan en Moder sove i Fred med den Tanke, at en uren Aande maaskee gaar hen over de Skefulde, som hendes Barn putter i Munden, hun, hvem Naturen ikke har tilladt at have noget Mellemed mellem sit Bryst og sit Barns Læber! At skære en Cotelette i Stykker for Marie, der nu faaer sine sidste Tænder, og blande det kogte Kjød i det rigtige Forhold med Kartofler, er et Taalmodighedsarbeide, og sandelig kun en Moder har den Færdighed i visse Tilfælde at faae et lille Barn, der er utaalmodigt, til at spise op. Hverken et stort Antal Tjenestefolk eller en engelsk Bonne kunne derfor fritage en Moder for selv at møde paa Kamppladsen, hvor hendes Blidhed maa kæmpe med Barnets smaa Gnavenhedstilstande og Smarter. Ja, Louise, man maa passe disse smaa Uskyldige med sin Sjæl. Man maa ikke troe Andet end sine Øine og sin Haand med Hensyn til deres Paaklædning, deres Maaltider og deres Natteleie. Som Regel kan man fastslaae, at et Barns Skrig er et ubetinget Bevis imod dets Moder eller Amme, hvis Skriget ikke har sin Aarsag i en naturlig Smerte. Siden jeg har to Børn at sørge for, har jeg Intet paa Sinde uden dem, og selv Dig, hvem jeg elsker saa høit, har jeg kun i mit Sind som en Erindring. Jeg er ikke hver Dag paaklædt Kl. 2 om Formiddagen. Jeg troer ikke heller paa de Mødre, hvis Værelser altid ere istand, og hvis Kraver, Kjoler og Sager altid ere i Orden. Igaar, den tredje eller fjerde April, var det smukt Veir, og jeg fik Lyst til at spadserere. For en Moder er en Spadseretur et helt Digt, det er Noget man giver sig selv Løfte om Dagen forud. Armand skulde for første Gang have en sort Fløils Blouse paa, en ny Krave, som jeg havde broderet, og en skotsk Hue med Hanefjer. Marie var i Hvidt og Rødt med en lille nydelig Baby-Hue; thi hun er endnu klædt som Baby. Da nu disse to smaa Fugle, der ere saa muntre og som forstaae hinanden saa godt, vare færdige, da den Enes brune Krøller vare glattede, den Andens mørke Haar strøget blidt tilbage og den hvide og røde Hue bundet om; da Støvlerne vare snørte og da de smaa, saa dygtigt bestøvlede Fødder havde begyndt at stampe rundt i Barnestuen, da de to klare Ansigter (*«vleam»* kalder Mary dem, det vil sige: gjenmemsigtige) og disse spillende Øine havde sagt: »Skal vi ikke gaae«, da skjælvde jeg. O, at see disse Børn, som vore Hænder havde pyntet! At see denne saa friske Hud, hvori de blaae Aarer lysse, naar man selv har badet, gnudet og vasket den, nu ovenikjøbet see dens Farve forhøiet ved Fløilets eller Silkens levende Farver, det er bedre end et Digt. Med hvilken umættelig Lidenskab kalder man dem ikke tilbage for paany at kysse disse Halse, som en simpel Krave gjør smukkere end den smukkeste Kvindes.

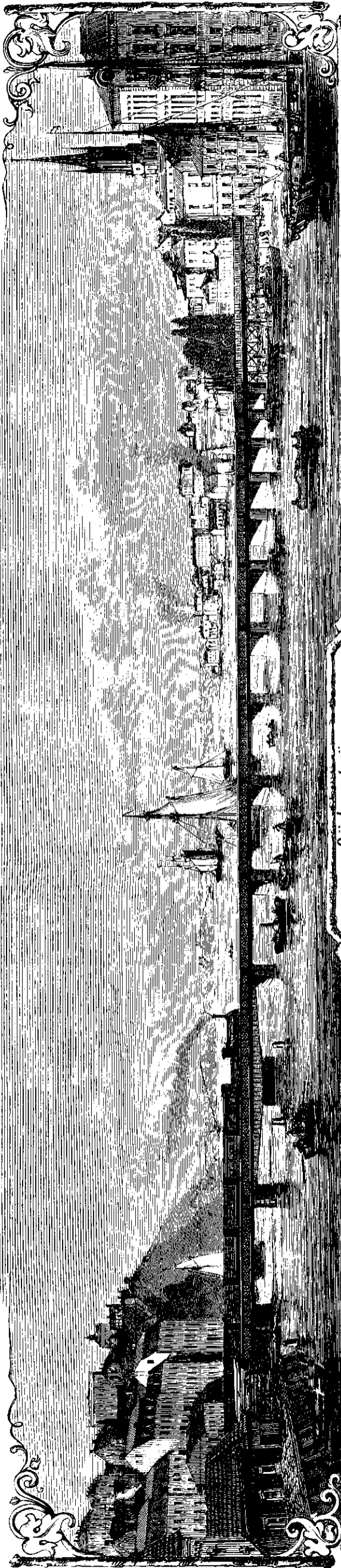
Da vi nu endelig vare komne ud, da jeg nød mit Værk, og beundrede min lille Armand, der med en Mine som en Prinds ledede Baby ved Haanden langs den lille Vei, som Du kjender, kom der en Vogn; jeg vilde holde Børnene tilbage, da de snublede over hinanden i en Pøl. Der laa mit Mester-værk. Jeg maatte gaae hjem igjen og klæde dem anden Gang paa. Jeg tog den Lille paa min Arm og tænkte ikke paa, at jeg ødelagde min Kjole; Lise bar Armand, og vi kom hjem.

Middag kommer for detmeste, uden at jeg endnu har faaet Noget udrettet, og hvorledes kan jeg ene overkomme at rette an for dem begge To, at give dem Servietterne om Halsen, og at smøge deres Ærmer op? Ja det er det Problem, som jeg løser to Gange om Dagen. Midt under disse stadige Sorger, disse Fester eller disse Nederlag er der i Huset ingen Anden end mig, som bliver glemmt. Min Paaklædning afhænger af deres Humour. For at have et Øieblik for mig selv, for at kunne skrive Dig disse sex Sider til, nødes jeg til at lade dem skære Billederne ud af mine Romancer, bygge Huse af Bøger, Skakbrikker og Perlemoers Spillepenge, at lade Marie vikle min Silke og mit Garn op paa hendes Maneer, der, det forsikrer jeg Dig, er saa indviklet, at hun anvender hele sin lille Forstand dertil og imidlertid ikke siger et Ord.

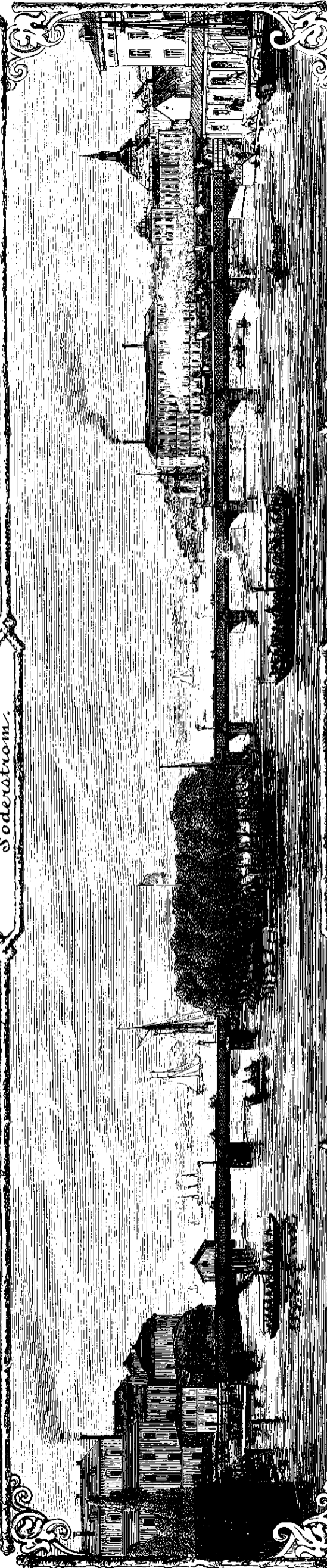
Alt i Alt har jeg da Intet at beklage mig over; mine Børn ere kraftige og raske, og mere sig med mindre Bekostning end man troer. De ere lykkelige over Alt, de glæde sig mere over at nyde en Frihed, som jeg dog holder Øie med, end over Legetøj. Nogle røde, gule, violette eller sorte Stene, smaa Conchylier, de Mærkværdigheder, man finder i Sandet, udgjøre deres Lykke. At eie mange smaa Ting, det er for dem at være rig. Jeg iagttager Armand; han taler til Blomsterne, til Fluerne, til Hønsene; han efterligner dem, han er i god Forstaaelse med Insecterne, hvis Bevægelser han med Beundring lægger Mærke til. Alt, hvad der er smaat, interesserer ham. Han begynder allerede at spørge: Hvorfor? ved Alting. Her er et lille Træk for at afmale

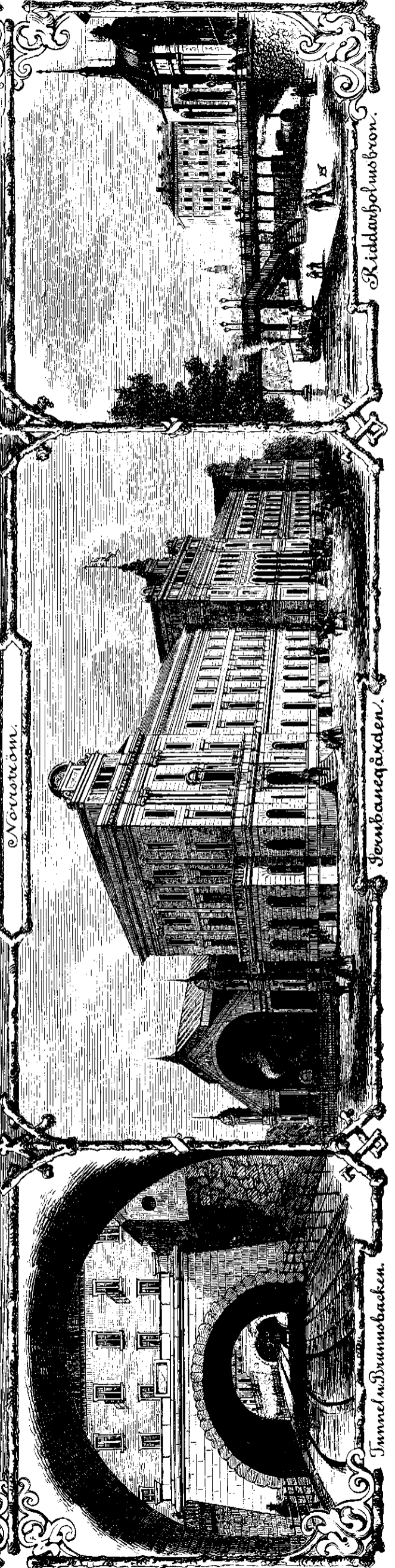
En Sættansport over Store Belt i Februar 1870. Malteskizze af Bernt Olsen.

Söderström.

Narvström.

Immelin Brunnbacken.

Sembanegården.

Riddarholmsbron.

Sammenbindingsbanen i Stockholm fra Söder till Norrmalm öfver Älflatan. Tegner af A. N. ay.

Dig din Gudsøn. Forleden fulgte en fattig Mand efter os, thi de Fattige vide, at ingen Moder, naar hun gaaer med sit Barn, negter dem en Almisse. Armand veed ikke endnu, at man kan mangle Brød; han veed ikke, hvad Penge er; men da han i Haanden havde en Trompet, som jeg havde kjøbt ham, fordi han havde ønsket sig den, rækker han den med en majestætisk Mine til den Gamle og siger: »Vær saa god, tag den!»

»Tillader De mig at beholde den?» sagde Manden til mig?

Hvad i al Verden veier vel op mod et saadant Øiebliks Glæde? »Jeg skal sige Dem, Frue, jeg har ogsaa haft Børn,« sagde den Gamle til mig, medens han tog hvad jeg gav ham, uden at lægge Mærke dertil.

Naar jeg tænker paa, at man maa sætte en Dreng som Armand i Skole, at jeg endnu kun har tre og et halvt Aar at beholde ham i, saa gribes jeg af en Gysen. Skolelivet vil meie Blomsterne af hans friske Barndom, berøve al hans Ynde sin Naturlighed og udlette hans tilbøielighedsverdige Ærlighed og Ligefremhed. Man vil klippe hans glindsende Lokker, som jeg saa ofte har redet, vasket og kysset, og hvad vil man vel gjøre ud af hans Aand?

Sprogø.

Er der Nogen af dem, Skjøbnen endnu ikke har kastet hen paa Sprogøes Kyster, som kan høre dens Navn nævne uden at føle en uhyggelig Gysen ved den blotte Tanke om engang i Fremtiden at komme der — eller er der Nogen, der ikke onskabsfuldt har trukket paa Smilebaandet, naar han hørte, at en »god Ven« sad der? Er der Nogen, der har pløiet Beltets Vover mellem Sjælland og Fyen uden at have betragtet denne Banke midt i Havet med en Interesse, der ligner den, hvormed man vilde see paa If, Cayenne eller Sibirien? Er dens Navn ikke blevet ligesaa odieust som Hekkenfjelds? — Fordom og Bagvaskelse! Har man tilbragt sex til otte Timer i en aaben Baad i Selskab med en bidende Nordenvind, mellem Vildænder og »Iskager«, vil man være tilstrækkelig forberedt til at underkaste Øen og dens Etablissement en mere upartisk Bedømmelse. Sprogø viser sig da ikke mere som det Kjedsomhedens Tempel, der efter Samtidens Dom var saa gribende naturtro fremstillet i Hertz' Vaudeville, og den stivfrosne Reisende glemmer at slaae Kors for sig, som man ellers pleier at gjøre, naar man træder ind i de Fordømtes Boliger. Det er sandt at sige en velsignet Plet midt i en raa Natur, udrustet med Comfort, ja næsten med Overflod af en christelig Generalpostdirecteur. Hvad kan man forlange mere paa en Ø saa stor som Kongens Nytorv, end et Fyrtaarn, en Assessor, en kongelig Telegrafstation, et godt Bord og en god Seng? Og den umælende Befolkning, der har kongelig Ansettelse paa Øen som Slagtekvæg! Hvor har man udenfor Noahs Ark og de zoologiske Haver seet en saadan righoldig Samling af Spisesedlernes Linietropper? I Sneen i Posthusets Forgaarde tumle sig kaade Kalve, med den disse Dyr egne Tankeløshed, i de lune Stalde brøle fede Stude, i Posthusets Baggaarde vralte hvide Gjæs og stolte Kalkuner, kagle Høns og snaddre Ænder, Kjøkkenets Reserve; i Guds frie Natur mylre Harer paa Marken og Billioner Vildænder i Luften. Det er Forstærkningen. Baggensen mener, at Lüneborg Hede er det bedste Sted at spise Gaaseleverpostei — Sprogø er ubetinget skabt til at aabne Øiet for hvad Whist og afbrændt Punsch vil sige. Alle, som »have været der« ville sande mine Ord. Har ikke en Engelskmand, som er endel mere medgjørlig end han, der skrev i »Times«, og saa behændig blandede Is-transporten sammen med Slesvigs Gjenerhvervelse, i Fremmedbogen i et begeistret Udbrud givet Stedet Charakter af »first class refuge«. Hermed er Sprogø ogsaa hævet til Rang med Verdens første Hospitier!

Det er imidlertid ikke min Hensigt at forlede mine Medmennesker til at gjøre en Tour til dette Slaraffenland, eller til at bære sig ad som hin Reisende, der blev saa bedaaet af det sorgfrie Liv paa en hollandsk Trækskøite, at han aldrig kom længere end til Canalens Endepunkter. Dertil er Veien til og fra Øen for strabatious, som man kan see paa det Billede, der ledsages af disse Linier. Her er nemlig ikke Tale om at agere Hollænder, man maa ofte fornede sig til at være Trækhest, hvilken Ombytning af Rollerne formodentlig hurtigt vilde have fjernet ovenmeldte Passageer fra Canalens Omraade. Man slæber her som Snoglen Huset efter sig og et Pokkers svært og stort Hus er det, og langt er der fra Sprogø til Halskov. I den Baad, som jeg uværdig var behjælpelig med at flytte

mellem ovennævnte Stationer, befandtes en enlig ung Dame fra Randers. Hun var den Eneste, der forblev ombord, og nød en Ære, som hun vist aldrig har anet eller ventet. Hun blev trukket over Havet sans comparaison som Venus i sin Muslingeskal, forspændt med Tritoner. Det var ovenikjøbet et internationalt Forspand, bestaaende af en Amerikaner, en Franskmand, diverse Tydskere, en Nordmand, et Dousin Danske og to Svenskere — en Sæmmensætning, som man ellers kun finder i Fremmedlegionen eller i Berider- og Operaselskaber.

Ifølge en indtrængende Opfordring fra endel af disse anderledes talende Medborgere, er denne Tegning bleven til. Man bliver saa hurtig fortrolig paa Reiser, trods Sprogets Forskjel, og navnlig lærer man mærkværdig hurtigt »at gaae i Spænd« foran en Isbaad, langt hurtigere end i en Jernbanecoupé. Og hermed være da mit Løfte indfriet og et synligt Mir le reist om hin »gammeldags« Færd mellem Fyen og Sjælland, hin sidste Levning i det moderne Europa af forrige Tidens Reiseliv med dets Besvær og Farer og dets uforlignelige Ynde og Tilløkkelser, da en Reise til Kiel eller Aars var nok til at fylde et Menneskeliv, og da man reiste, ikke for at beseer Monumenter, men for at lære Mennesker at kjende. Engang vil en mægtig Jernstevn ved Dampens Kraft bryde brede Furer i Isen, eller den underjordiske Rørtunnel vil føre Toget ned paa Havets Bund. Men den Tid den Sorg. Romantikens Dage ere endnu ikke ganske til Ende. B. O.

»Sammanbindningsbanan» gennem Stockholm.

Det Stykke Jernvei, som vi her skulle omtale, er kun ganske kort, men har dog vakt særdeles mange Betæneligheder, fordi det var overmaade dyrt at anlægge, medens dets Nødvendighed ikke var i samme Grad indlysende. Man vilde nemlig forbinde den saakaldte »vestra stamban«, der naaede fra Gøteborg til den sydlige Side af Stockholm, med den Jernvei, som fra den nordlige Del af Byen løber nordpaa til Upsala o. s. v., og da Forbindelsen umulig kunde finde Sted paa Byens østlige Side, fordi Havnen, som her bølgjer helt ind til de centrale Kvarterer, vilde forulempes altfor stærkt af enhver Brobygning, og fordi de stedlige Forhold overhovedet paa ingen Maade vinkede ad denne Kant: saa var man uvilkaarlig henviist til at knytte Baandet paa Mälarsiden. Man valgte den lige Vei og har ført »Sammanbindningsbanan« under Södermalm, tværs over Mälarens østligste Vige samt over Øerne »Staden« og »Riddarholmen«, saa at man ad nærmeste Retning naaede over til Norrmalms vestlige Side, hvor Udgangsstedet er for den nordlige Bane. Planen til dette forholdsvis storartede og ubetinget meget flotte Foretagende skyldes Oberst Nils Ericsson, Hovedmanden for saa mange nye Veibygninger i Sverige, baade for Jernbaner og blandt Andet ogsaa for den i vort Blad nylig beskrevne Dalslands Canal; hans Plan er dog bleven noget ændret af Arbejds Leder, Lieutenant Eric Unge. Det bør maaskee antegnes, at denne Mand kun var 27 Aar gammel, da saa vigtig og vanskelig en Gjerning lagdes i hans Hænder; at dømme efter de almindelige Udtalelser har han skilt sig ypperlig derved.

Den endelige Beslutning om »Sammanbindningsbanans« Bygning vedtoges den 12te August 1864, og inden samme Maanedes Slutning var der begyndt paa Arbejdet. Vi have allerede i dette Blads Nr. 361 i August 1866 leveret en Tegning af den da fuldførte Tunnel under Södermalm, som er det eiendommeligste Stykke af Veien. »Sammanbindningsbanan« skiller sig fra »vestra stamban« noget før dennes Endepunkt paa Södermalm, idet den — synkende ned i en gravet Fordybning, stedse mere lavtliggende end det omgivende Jordsmon — med krummet Linie viger, i nordøstlig Retning, bort fra den sidste Stump af »vestra stamban«. Sænket dybere og dybere ned mellem Husene og ført paa tværs under et Par Gader, saa at man har maattet bygge Broer over den, nøies den snart ikke mere med at løbe i en aaben Rende, men lidt nordfor den gamle Station trænger den ind i Jorden og gaaer nu i en Strækning af 1437 Fod hen under ni Gader med tilhørende, tæt bebyggede Kvarterer. Dens Retning i Tunnelen er mod Nordøst og stadig mere mod Nord, idet den løber i en Bue, med en Radie paa 1500 Fod. Blandt de Gader, som ligge over den, er Södermalms Hovedroute, den store Gøthgatan; strax efter at være passeret under denne er Tunnelen naaet til det Sted, hvor den har mest Jord eller rettere Fjeld over sig, da der nemlig er 80 Fod fra dens Isse op til den ovenfor liggende Urvådersgatan. Hele Tiden skraaner den ned, med en Heldning af 1 Fod

paa 100, og kommer endelig atter frem for Dagens Lys paa Nordsiden af Södermalm.

Denne Tunnelbygning hører vel langtfra til de største i Verden, men er dog enestaaende i Norden og eiendommelig navnlig derved, at den hovedsagelig gaaer gennem fast Granit og under en tæt bebygget By. Der arbejdedes paa den med saadan Kraft, at den kunde passeres af Myndighederne i officielt Optog, da kun fem Fjerdingsaar vare gaaede efter at det første Spadestik var gjort; den meste Tid var der »boret« saavel fra den nordlige som fra den sydlige Side, og paa Mødestedet viste sig ikke større Afvigen i Retningerne end — to Decimaltommer. Først sprængtes der med Krudt, senere med Nitroglycerin, hvilket sidstnævnte Middels Anvendelse i høi Grad fremskyndede Værkets Fuldbordelse, idet det fremmedes næsten dobbelt saa hurtigt som tidligere, medens der tillige spæredes betydelig ved at benytte dette Materiale. Der arbejdedes hele Døgnet igennem, i tre Skifter. I hvert Skifte, som altsaa var otte Timer, foretoges to Sprængninger — Fjeldet skjalv, Larmen var majestætisk, som om Tordenguden buldrede med Raseri i et indelukket Rum — dette fyldtes med Røg, Vand vældede frem, og Dampmaskiner maatte anspændes for at pompe dels Vandet, dels Røgen ud og samtidig puste frisk Luft ind — efter femten Minutters Forløb skulde Arbejdet begynde igjen, de udspærngte Stene føres bort, og Rummet beredes til den næste Sprængning, — Dag og Nat gik her i Eet, men ved Gasflammers klare Skin udrettede Arbejderne ogsaa lige godt deres Dont, hvad enten der oppe paa Jorden var mørkt eller lyst. Nogle Ulykkestilfælde indtraf, men forholdsvis ikke mange, og kun ved Overtrædelse af de givne Regler.

Tunnelen, hvis lange Krumning midtpaa er berøvet næsten ethvert Skimt af Lys fra Endeaabningerne, og hvori der naturligvis ikke høres Spor af Byummelen ovenover, er ved Gulvet 32 Fod bred og rummer to Sæt Jernveisspor, samt et Fortog af fem Fods Brede, langs den østlige Væg; Hvalvet er midtpaa 19 Fod høit. Der er nu fast Gasledning lagt igennem den, men det er egentlig mest eiendommeligt at passere den i Mørke, hvilket kan gjøres lige saa trygt, som naar man gaaer paa enhver anden Promenade. Ved den sydlige Indgang, hvor den til en Begyndelse træder ind under en Have, paraderer et koket Lythus over den portlignende Aabning, der er stileret med vældige Granitblokke, prangende med et Aarsmærke, der gennem Sekler — hvis ingen Jordomvæltninger indtræffe i Mellemtiden — skal fortælle Efterslægten om, naar dette Værk er udført. Saa gaaer man ind i Mørkets Rige, føler sig maaskee trykket af Massiviteten i Væggene og Loftets Granit, men beroliges tillige derved i Hensende til al Fare for, at den travle Oververden pludselig skulde stikke sine Fødder ned i Hovedet paa En; man seer Lyset tage af, men vænner sig hurtigt til at skimte i Halvmørket, indtil dette er lige ved at blive Helmørke; man lytter efter den sidste Summen af Menneskeheden udenfor, men optages snart af den ensformige Ruisen af Vandet, der løber under Ens Fødder; saa har man passeret Midten, og nu kommer man Livet, Lyset og Lyden nærmere paany; endelig skinner Dagen ind ad den nordlige Aabning, og man er paa den Side af Södermalm, der steilt skraaner nedad mod Nord, til Mälaren, til »Staden« og til »Saltsjön« — nøiagtig talt dog ikke til sidstnævnte undtagen for Skeløiede. Inden vi forlade Tunnelen, skulle vi kun bemærke, at dens nordligste Ende af samme kommer frem umiddelbart under nogle Bygninger, hvis Gaardsplads og Kjældergulv er selve Tunnelens Tag, som altsaa her har maattet stensættes og opmures under særegne Vanskeligheder.

Efter at være sluppen ud af Tunnelen løber »Sammanbindningsbanan« i nordnordvestlig Retning, nærmende sig til Mälarens sydøstlige Vig, tæt ved hvis Bred, paa Södermalmssiden, et Sidespor fører østerpaa til Havnepladsen ved »Saltsjön«. Selve »Sammanbindningsbanan« gaaer imidlertid ud over »Riddarfjärden« — Navnet paa den sydøstlige Vig af Mälaren — hvor den er lagt hen ad sin egen Bro. Denne Bro er 750 Fod lang og hviler paa fjorten Stenpiller, ni Fod over Scens Middelvandstand; Stenpillerne ere ikke — saaledes som de under Knippsbro — murede op lige fra den faste Fjeldgrund, eftersom denne var indtil 140 Fod under Vandskorpen; man dannede derfor først en solid Banke af Grus, rammende Pæle ned i denne, og efter at have skaaet disse Pæles Overflade glat af, byggede man Stenpillerne derovert. At dette Arbejde ikke var ganske ringe, kan skjønnes deraf, at der til at danne Banken brugtes ti Millioner Centner Grus. Broen, som er forsynet med Gangsti ved Siden af Skinnerne, kan aabnes som Svingbro for de Skibe, der skulde fra Mälaren til »Saltsjön« eller omvendt.

»Sammanbindningsbanan« naaer atter Land ved

»Kött-torget«, som ligger paa et lidt fremspringende Stykke af »Staden«, paa dennes vestlige Side. Dog løber den ikke paa selve Torvets Grund, men er ført paa en Viaduct saa høit, at der er Gjennemgang under den.

Stadig løbende i nordvestlig Retning maa Banen nu atter, fra »Kött-torget« paa »Staden«, hoppe, ad en lille Jernbro med to Spand paa 50 Fod, over til Riddarholmen, langs hvis østnordøstlige Side den dernæst løber, nedenfor Riksdagshuset, Riddarholms-torvet, Riksgældskontorets og det Norstedtske Bogtrykkerfirmas Bygninger, indtil den ved »Gjörkeska simminrättningen« forlader Riddarholmen paa dennes Nordside og atter maa ud paa en ny Bro over »Norrström« eller Mälarens nordøstlige Vig mellem Riddarholmen og Norrmalm. Ligesom Tilfældet har været paa Södermalms Nordside, saaledes har »Sammanbindningsbanans« Bygning ogsaa her, paa Riddarholmens Nordside, fremkaldt flere nye og forandrede Anlæg, til Bedste saavel for Synet som for Handelens og Samfærdselens Bekvemmelighed; men vi skulle her nøies med en Andytning deraf.

Over Norrström er den nye Bro anlagt i nordvestlig Retning, i en Længde af 830 Fod, bestaaende af ni større og et mindre Spand, hvilket sidste er il at aabne som Svingbro; smaa Dampbaade og andre Fartøier af lignende ringe Høide kunne dog i Regelen komme under Broen, uden at denne behøver at aabnes. Broen er ikke lagt over Strömsborg, den lille Ø, der ligger saa gratieust midt i Norrström, men Vest for den; de Piller, som ere denne Ø nærmest, ere murede op fra den faste Grund, idet man dannede et Slags Luftbrønde ned i Vandet, men derimod ikke brugte noget Apparat i Lighed med en Dykkerklokke; de andre Piller ere byggede paa samme Maade som de førnævnte mellem Södermalm og »Staden«. Da Strømmen paa dette Sted løber meget stærkt — hvilket i høi Grad vanskeliggjorde Arbejdet — ere Pillerne stillede skraat under Broen for at kunne byde Strømmen større Modstand. Pillerne bære forøvrigt ikke blot Jernveien men ogsaa en Bro for Fodgængere, med en Trappe ned til Strömsborg; at passere denne Bro koster imidlertid to Ører (een Skilling).

Langt om længe kunne vi betræde det faste Land, paa Norrmalm, i Klara Kirkesogn. Hvorledes der her er exproprieret, bygget over og under, fyldt op og hulet ud: det vilde vi ikke uden overdreven Vidtløftighed kunne specialisere og endnu vanskeligere tydeliggjøre. Nok er det, at denne Del af Byen, som før var en Udkant, nu har faaet eller snart vil faae nyt Syn, paa Grund af de forandrede Forhold, som »Sammanbindningsbanan« medfører. Fornemmelig gjelder det om Partiet ved den nye Hovedbanegaard, der kan betragtes som »vestra stambanans« yderste Endepunkt, og dens Sammenstødspunkt med »norra stambanan«. Baade Banegaarden og Anlægene deromkring ere storartede og kjendelig anlagte med Forvisning om, at Fremtiden vil behøve dem saaledes, selv om Nutiden kunde have nøiet sig med lidt mindre. Men med denne Forvisning i Sindet er i det Hele »Sammanbindningsbanan« anlagt, og vi ville med største Glæde slutte os til dem, der haabe, at det ogsaa angaaende denne Sag maa gjælde, at »Haabet beskjæmmer Ingen«.

Herr Katzemeyers Tombola-Gevinst.

(Af Carl Hohlenberg.)

Hvem kjender ikke Potsdam? Jo, det er den Stad, hvor Pikkelhuen blinker martialsk i Solskinnet, hvor Heltene fra Königsgrätz smøge deres Freds-cigaretter under de høie Lindetræer, selvtillidsfuld lorgnetterende de beundrende Skjønne, medens de blankpolerede Sølv- og Kobberskillinger kokettere med hverandre paa deres vatterede Bryster, den Stad, i hvis Nærhed den store Vilhelm tager sig en fredelig Lur, medens man forelæser ham en nord-slesvigsk Adresse, eller er lutter Øie og Øre medens den ikke mindre store Bismarck viser ham et Kort over Rhinprovincerne, eller fortæller ham, at Chassepotgeværet i Grunden er noget Jux; hvor Spreeflodens Bølger glide langsomt forbi den stolte Borg, indenfor hvis Mure saa mange Planer bleve udklækkede til »det store Fædrelands« Forherligelse; jo — vi kjende Alle Potsdam!

Men det er forresten slet ikke det Potsdam, jeg mener. Hundreder af Mile fra det, adskilt ved Atlanterhavets taarnhøie Bølger, fjernet i en af den nye Verdens frugtbare Stater, i Hjertet af det bjergrige Pennsylvania, ligger det Potsdam, hvor forhen Borgeren Katzemeyer, naar han stod bagved Disken i sin Urtebod, kunde fryde sig ved at være i Besiddelse af Byens bedste Kunder.

Pennsylvanien er en stor Stat, og skjøndt man skulde antage, at dens Sprog, da den er en gammel Del af den store amerikanske Union, er Engelsk, saa er dette dog langt fra Tilfældet; thi Pennsylvanien har sit eget Sprog, det saakaldte »Pennsylvania-dutch«. Hvis dette Tungemaal blev analyseret, vilde det uden tvivl vise sig at være en Blanding af Engelsk, Høitydsk, Irsk, Plattydsk, Wælsk, Arabisk, Chinesisk, samt mange andre mulige og umulige Sprog, og naar man hører to Indfødte tale med hinanden, da lyder det nærmest som om den ene strøg en Spadsere stok henover Trømmerne paa et Stakit, og den anden skar Hakkelse paa en gammel-dags Hakkelsemaskine. Beboerne af Pennsylvanien ere stolte af deres Sprog, hvilket de ogsaa med Rette kunne være; thi det er sikkert ligesaa uudgranskeligt som det, der førtes mellem Dyrene i Noahs Ark.

Det er et Særkjende for enhver Tydsker, man træffer paa i Amerika, at han altid har været noget meget stort »daraussen«; i alle Tilfælde kan man stole paa, at hans Fader eller Bedstefader har været en meget berømt Mand. Heinrich Katzemeyer, hvis Navn jeg allerede engang har nævnet, er Ætling af en gammel adelig Slægt og var som en haabefuld Yngling paa atten Aar udvandret til Frihedens Land, hvor han, efterat han havde rystet den gamle Verdens Trældomsstøv af sine Fødder, havde helliget al sin Gransken til Urtekramforretningens Mysterier.

Efter en halv Snes Aars Forløb var Borgeren Katzemeyer ved Iver og Duelighed i sit Fag kommet saa vidt, at han var Eier af en respectabel Urtebod og tillige en meget anseet Mand i Byen Potsdam. Han var indtraadt i den hellige Ægtestand, og hvis man skulde dømme efter hans bedre Halvdels Udseende, da maatte man sikkert antage, at ogsaa hun nedstammede fra en meget »stor« Familie; thi man kunde uden Vanskelighed have lavet fire Katzemeyere af hendes imponerende Person. Limerick paa Smaragdøen var det Sted, hvor hendes Vugge havde staaet, hvorfor Katzemeyer, naar han blev vred, pleiede at sige, at hun var »saa irsk som Kartoffler og saltet Flæsk«, men forresten levede de sammen som et Par Turtelduer, naar undtages det Par Gange om Dagen, Fru Katzemeyer slog Skjæppemaalet (eller en anden lille Nipsgjenstand) i Hovedet paa sin Gemal. Men hvilket Ægtepar kan vel sige sig fri for slige huslige Smaascener?

Til Katzemeyers Hus hørte adskillige Acres frugtbart Land, som for største Delen var helliget til Dyrlæsen af Kartoffler — om dette var en Compliment til Fru Katzemeyer, skal jeg ikke kunne sige — som ydede ham en efter Forholdene i Potsdam ikke ubetydelig Indtægt, da han hvert Efteraar afsatte mange Tønder i »Kvækerbyen« (Philadelphia) og endda havde et rigeligt Vinterforraad tilbage. Det var en stor Høitidsdag for Katzemeyer, naar han reiste til Staden for at sælge Kartofflerne og om Aftenen vendte tilbage med de mange »greenbacks« omhyggeligt sammenrullede i en Privatlomme, som hans kjærlige Hustru havde lavet ham i hans Mavebælte. Han pleiede da i Regelen paa Hjemveien at kige lidt ind i »Medisterpølsen«, et Vertshus, der laa en lille Fjerdingvei udenfor Byen, for at see om han kunde faae Øie paa nogle af »de gamle Dreng«. Det besøgte udelukkende af Byens Idrætsmænd, til hvilket hæderlige Samfund Katzemeyer regnede sig, og herhen tyede han altid, naar Luften hjemme var altfor svanger med Skjæppemaal.

En Septembraften traadte Katzemeyer ind i »Medisterpølsen«, hilsende med veltilfreds Mine til alle Sider, thi »de gamle Dreng« vare den Aften overordentlig talrig repræsenterede; han var netop vendt hjem fra »Kvækerbyen«, efter en meget heldig Kartoffelforretning. Et eneste Blik overtjede ham om, at der var noget Overordentligt paafærde i Etablissementet, thi »de gamle Dreng« syntes særdeles oprømte, og aldrig saasart havde Katzemeyer viist sig indenfor Døren, førend han blev overfaldet af et Par Dousin, som med Magt trak ham hen til Skjenken, hvor han med et eenstemmigt Brøl blev befaleet at skrive sit Navn paa en lang Liste.

Sagen var, at der den Aften skulde trækkes Tombola i »Medisterpølsen«, og denne Tombolatrækning var noget ganske Uhørt i sit Slags, enten man nu tog Gevinstens umaadelige Størrelse i Betragtning, eller den næsten latterlig lave Sum, som hver Person betalte for sit Lod. Jeg er fuldkommen overbevist om, at ikke een af mine Læsere, selv om han fik en Uge til at speculere i, vilde være istand til at gjætte, hvad Potsdams Spidsborgere hin Aften vare ifærd med at trække Lod om. En fed Gaas og en Wheeler & Wilson? Nei. En Træskemaskine og en So? Nei, langt fra. En Canariefugl og et Pianoforte? Nei, heller ikke. Jeg kan ligesaa gjerne rykke ud med Hemmeligheden først som sidst og forbause Læseren med at berette, at det

hverken var mere eller mindre end — en Elefant, som blev bortloddet for en halv Dollar pro Numer.

Skjøndt Katzemeyers Ægtehalvdelen paa det Strengeste havde forbudt ham at indlade sig i nogensomhelst Lodtrækning, saa var den Præmie dog altfor fristende til at gaee Glip af, og i et Nu havde han skrevet sit Navn paa Listen, for hele to Lodsedler. Forberedelserne til Trækningen vare allerede truffne, og selv om Gevinsten havde været Diamanten Koh-i-noor eller Hønen med Guldæggen (hvis den endnu havde været i Live), kunde der umulig have været en større Begeistring blandt Gjesterne.

Jeg skylder imidlertid Læseren en Forklaring over, hvorledes et saa mærkværdigt Dyr havde fundet Vei til Potsdam og agtedes bortspillet der, thi vi vide Alle, at man i saadanne Byer kun spiller Tombola om Gjæs, Ænder, fede Svin, Geværer, eller andre smaa og nyttige Gjenstande. Den Elefant, som blev bortspillet, var oven i Kjøbet ingen almindelig Elefant, men det berømte dresserede Exemplar, der engang hørte til »Den Store Kongelig-Keiserlige Europæiske Combinations-Circus«, som for kort Tid siden havde udført det berømte militaire Skuespil »Magdalas Bombardement« i de større Byer i Pennsylvanien, i hvilket bemeldte Elefant havde figureret som »Runjet Sing«, den mægtige Kong Theodors Yndlingsselefant.

Men »Den Store Kongelig-Keiserlige Europæiske Combinations-Circus« havde i den sidste Tid gjort meget daarlige Affairer; den gik tilsidst aldeles bag ad Dandsen og endte som et fuldstændigt Vrag i den hæderlige By Potsdam. Førend denne Katastrofe indtraf, havde Selskabet rullet fra By til By, bestandig nødsaget til at kaste en Del af Lasten overbord for at trodse den truende Storm, og da Mr. Patrick O'Sullivan omsider styrede i Havn, havde han kun det nøie Skrog tilbage. Alle hans Ryttere, Jongleurer, Badutspringere og Staldknegte vare een for een deserterede, indtil der omsider kun var en Elefant, nogle faa Tøndebaand, et Par Ark Silkepapir, en arabisk Elefantdriver, samt Mr. Patrick O'Sullivan i egen Person tilbage. Den sidstnævnte Gentleman havde, efter hvad Rygtet fortalte, ladet saamange af de gode Varer, som »Medisterpølsens« Spiseseddel indeholdt, vederfares en saa stor Retfærdighed, at han først havde seet sig nødsaget til at offere Tøndebaandene og Klatpapiret for at holde gode Miner med Kokkepigen, og sluttelig til at bortspille Kong Theodors Yndlingsselefant for at betale en Hotelregning, der havde antaget et for »Medisterpølsens« Eier høist foruroligende Omfang.

Vi maae imidlertid vende tilbage til Tombolatrækningen, som er i fuld Gang. Begejstringen er, som allerede berettet, umaadelig; Spændingen stiger om muligt med hvert Nul, som trækkes, og desuden hilses denne Begivenhed hver Gang med et Latterchor af den forsamlede Mængde, der efterhaanden har fyldt Skjenkestuen. Endelig kom Touren til Katzemeyer. Han trak — et Nul! og bandede i sit stille Sind sin ublide Skjebne, men »Noch ist Polen nicht verloren!« tænkte han, idet han atter stak Haanden i Lykkehjulet, og neppe havde han aabnet det skjebnesvangre Papir, førend der gjenlød et saa umaadeligt Bifaldsbrøl, blandet med Hujen, Piben og Trampen, at det bragte hver en Stolpe og Bjælke i »Medisterpølsen« til at knage saa forfærdeligt, at Beboerne af de nærliggende Huse troede der var et Jordskjælv i Anna's He.

Katzemeyer var den eneste blandt denne støiende Mængde, der stod taus og maalløs; han betragtede med vidtopspilede Øine den Lap Papir, hvorpaa der var aftegnet en mysterieus Figur, som skulde forestille en Elefant. Endelig hævede han sine Øine og idet han pegede paa Mr. O'Sullivan, »Den Store Kongelig-Keiserlige Europæiske Combinations-Circus«, forhenværende Directeur, udbrød han: »Giv mig min Elefant!« Katzemeyer var ingen Tosse; han vidste fuldkommen god Besked med hvad det vilde sige »at vise Folk Elefanten« og i samme Nu som Huset gjenlød af Jubelraab over hans uhørte Lykke, opstod pludselig den forfærdelige Tanke i hans Hjerne, at man havde drciet ham »en alvorlig Knap«. Elefanten var imidlertid ikke tilstede, men han blev underrettet om, at den vilde komme den næste Morgen med Mæiketoget fra »Kvækernes By«, hvor den for Øieblikket var i Kost, hvorpaa den øieblikkelig vilde blive afleveret til ham af »Medisterpølsens« Eier. Mod en saa høi Autoritets Forsikkring kunde Katzemeyer selvfølgelig ingen Indvendinger gjøre; han var fuldkommen tilfreds med dette Arrangement og gav i sin Glæde Ordre til at tractere hele »Commersen«. Et saa nobelt Træk fremkaldte selvfølgelig atter umaadelig Jubel, især blandt dem, der ikke havde speculeret i Elefanten, og fra alle Sider raabte man paa at Katzemeyer skulde holde en Tale.

Thackeray fortæller i en af sine Romaner, hvorledes en svensk Gesandt, der blev forestillet Ludvig den Fjortende, aldeles gik fra Concepterne i det Øieblik, da han skulde holde sin længe forud indstuderede Tale til den store Monarch, og da han indsaac, at han maatte sige Noget, men i sin Fortvivelse ikke vidste hvad, saa opramsede han til sine Ledsageres store Forbauselse Luthers Katechismus fra Begyndelsen til Enden. Hans christelige Majestæt, der ikke forstod et Ord Svensk, lod til at opbygges overordentlig ved de udsøgte Complimenter, som han formodede bleve henvendte til ham, og udtalte sin særdeles Tilfredshed med den mod ham udviste Høflighed.

Det gik næsten Katzemeyer ligesaa galt; thi efterat han havde indtaget et ophøiet Standpunkt paa Toppen af en Øltønde, rømmede han sig en mistænkelig Mængde Gange, førend han begyndte sin Tale.

»Mine Herr og Damer!« udbød han endelig... »Hm!... Om Forladelse... mine Damer og Herrer!« (Det eneste tilstedeværende Væsen af Hunkønnet var en gammel Puddel, der laa under Kakkellovnen)... »Der er visse Begivenheder i vort Liv... vort Liv, sagde jeg... Da jeg i Morges reiste til Philadelphia

med mine Kartoffler... Hm!... Ja, for jeg var i Staden idag... Hm!... Hm!... Mine Damer og Herrer! en Elefant er et mægtigt Dyr... Hm! ja... i Sandhed, et stort Dyr... men, mine Damer og Herrer! Grant er større — Længe leve Grant!»

Talen var tilende, men Katzemeyer stod endnu nogle Øieblikke paa sin Øltønde med korslagte Arme og ligesaa ubevægelig som Napoleon paa Vendôme-søilen. Det var første Gang i hans Liv, at han havde holdt en Tale. Han havde derfor Grund til at være stolt over den Begeistring, som hans Slutningsord fremkaldte, og ligesom den svenske Gesandt beviste, at alle Diplomater burde examineres i Katechismen førend de sendes i overordentlige Missioner, saaledes viste Katzemeyer Nytten af at have en Trumf som Grant i Baghaanden; thi uden han vilde han aldrig være stegen ned fra Tønden beundret af Alle for sine ualmindelige Talegaver.

Under andre Omstændigheder vilde Katzemeyer have været høist beklemt ved at indfinde sig efter Midnatstid under sit ægteskabelige Tag. Men den Aften fløitede og sang han hele Veien hjem, og da han kom til Døren, dundrede han som om Naboen Hus havde været i Brand.

»Hurra, Bridget!« raabte han til sin Kone, der i stor Forfærdelse foer ud af Sengen og lukkede ham op i dyb Negligé. »Hurra, Hurra, jeg har vundet Elefanten! Den kommer med Mælketøget imorgen tidlig. Vundet Elefanten? — ja, min Sjal har jeg vundet den.«

»Herr Katzemeyer,« sagde hans majestætiske Hustru — som var meget oppirret over hans Dundren paa Døren — idet hun paa en høist determineret Maade trak ham ved Frakkekragen opad Trappen. »Jeg døer af Skam over Dig. Nu har Du været i »Medisterpølsen« igjen. Du er beruset. Puh, Du lugter af Bourbon. Gaa i Seng — ja, i Seng. Du veed ikke, hvad Du selv vrøvler om. Ikke et Muk mere — i Seng!«

Katzemeyer vidste, hvad en slig Befaling havde at betyde. Han gik øieblikkelig tilsengs, men det var ham umuligt at sove; han tænkte hele Natten paa Elefanten, og først henad Morgenstunden faldt han i en urolig Døs, drømmende om Elefanter, Kartoffler, Arabere, Skjæppemaal, Tombolaer og mange andre Ting.

(Sluttes.)

Regneopgave.

Det er ikke alene paa Jernveisstationen i Lyngby, man kan faae Billetter med morsomme Tal (s. »Ill. Tid.« Nr. 542). Jeg kjørte imorges selv femte med Sporvognen fra Frederiksberg, og selvfølgelig fik vi fem Billetter, hvis Tal fulgte umiddelbart paa hinanden, men som jeg her ikke nærmere skal opgive. Vi vilde have staaet af ved Tivoli, men Veiret fristede os til at tage fem nye Billetter, hvis Numere ligeledes fulgte efter hinanden, og hvis sammenlagte Sum netop udgjorde Summen af de fem første Billetters 3½ Gange. Efter at have gjort os færdige i Byen, toge vi atter fem Sporvognsbilletter, hvis Numere ogsaa fulgte paa hinanden, men hvis sammenlagte Sum udgjorde Summen af de fem første Billetters Numere 8½ Gang. Naar jeg nu har tilføiet, at Summen af alle femten Billetnumere udgjorde et Tal med tre Cifre, der, som det følger af det allerede Fortalte, var deleligt med 13, men som tillige var deleligt med Billetternes Tal, og hvis andet Ciffer ovenikøbet var deleligt med det første — kan Nogen saa sige mig, hvilke fem Numere vi fik paa Frederiksberg, hvilke fem ved Tivoli, og hvilke fem til Hjemkjørselen? 4. 8. 6.

Charade.

Mit Første og mit Sidste de Allerfleste har,
Og ofte gjorde man sig derved lidt til Nar;
Mit Tredie er en deilig Himlens Gave,
Som Du og jeg, ja Alle gjerne ville have;
Mit Andet og mit Tredie er et lille Navn,
Paa en firbenet Herre, der ofte gjorde Gavn;
Mit Sidste er et Tal, som vistnok let Du finder,
Naar blot Du mindes nogle vidt berømte Kvinder,
Mit Hele er en Ret, som mest i Syden nydes,
Dog af og til den ogsaa os Nordboer bydes.

Wika.

Oplosning paa Gaaden i Nr. 544:

Top.

Oplost af Søstre B., J. J. i Helsingør.
Oplost paa Vers af P. Rota, Ojw...**Meubeludstørs-Lageret**

i Erichsens Palais,

Holmens Canal Nr. 2, Hjørn af Kongens Nytorv, anbefaler i rigeste og elegantste Assortiment Alt hørende til Snekker- og Tapetsererfaget saavel i courante, ganske billige som i elegante kostbarere Udstyr-Sager, udførte med Omhu og Soliditet til forholdsvis billige Priser under Etablissementets Garanti.

Som Veiledning ved Overslag anbefales en Priscourant, der udleveres og forsendes franco.

Snekker og Hofstølemager C. B. Hansens Etablissement for Meubel-Udstyrsgjenstande

Udkommen er og at erholde i Bogladerne:

Samlinger

Jydsk Historie og Topografi,

2det Binds 4de Hefte, 1869.

udgivet af

Det jydsk historisk-topografiske Selskab.

Pris 64 Sk.

[Med dette Hefte omdeles gratis til Selskabets Medlemmer 4de Hefte af Kinchs Ribe Historie og Beskrivelse.]

Marinus M. Schultz's Boghandel,
Aalborg.**For Grimærkesamlere**

faaes brugte og ubrugte Mærker billigst i Sværtgade Nr. 4 i Stuen.

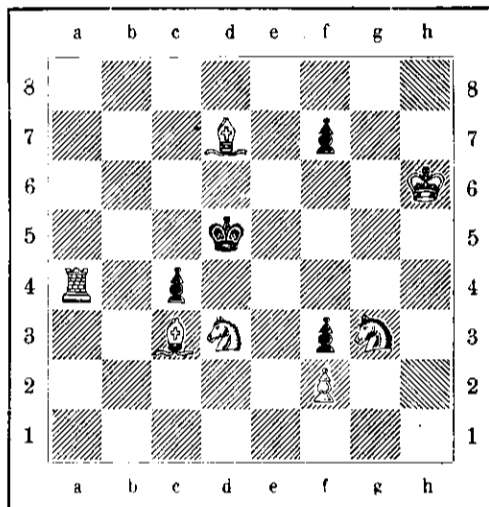
Et elegant Skak- eller Dambærd med Brikker er tilsalgs i Skindergade Nr. 27, 3die Sal tilvenstre.

Skak.

Opgave Nr. 160.

(Af T. Jensen i Ranum.)

Sort.

Hvid.

Hvid begynder og gjør mat i 3 Træk.

Løsning af Skakopgaven Nr. 157.

1. Da6-f1, Lf2-d4 (eller Kf8-e7). 2. Sf4-g6 gjør mat; eller 1... Se8-e7. 2. Le5-g7 gjør mat.

Rigtig løst af: F. F. G. i Helsingør, P. G. i Aalborg, M. Klodrian, V. Nielsen, G. Nielsen, Nyiny, Pierre d'Himmerige, M. Petersen & A. H. Neergaard.

Skakopgaven Nr. 156 er endvidere rigtig løst af Nyiny.

Paa Undertegnede's Forlag er udkommet og faaes i alle Boglader:

Tostemmige Melodier

til Skyttesangbogen, indeholdende 201 Sange, samlede af M. T. Bresdorff og W. Holst. Pris indb. i elegant Bind 72 Sk.

Firstemmige Sange

for danske Skytteforeninger. 1ste-5te Hefte, samlede af Mads Hansen. Subskriptionspris (4 Stemmer et Hefte) 20 Sk. Partitur dertil 6 Sk.

12te Oplag

af

Sangbog

for danske Skytteforeninger,

samlede af Joh. Speyer. Pris indb. i stærkt Bind 28 Sk, i elegant Bind 40 Sk. V. Schönemanns Boghandel i Nyborg.

Paa den Gyldendalske Boghandels Forlag er udkommet:

De Unges Forbund.

Lystspil i 5 Acter

af

Henrik Ibsen.

2det Oplag

1 Rd 32 Sk, eleg. indb. 1 Rd 88 Sk.

Af samme Forfatter er udkommet:

Brand. Et dramatisk Digt. 5te Oplag. 1 Rd. 48 Sk.
Peer Gynt. Et dramatisk Digt. 2det Oplag. 1 Rd. 48 Sk.
Kjærlighedens Komædie. Komædie i 3 Acter. 2den Udgaave. 80 Sk.
Kongs-Emnerne. Historisk Skuespil i 5 Acter. 1 Rd. 48 Sk.

Døde.

Hofraad Professor Franz Unger, en af Tydsklands mest fremragende Naturforskere, † 13 Februar i Gratz, rimeligvis myrdet, 70 Aar.
Anson Burlingame, kinesisk Ambassadeur, † 23 Februar i St. Petersburg.

Veirforholdene paa Landboheiskolen
fra den 18. Februar til den 3. Marts incl.

Dato.	Middelvarme (C. °)	Høieste Varme.	Laveste Varme.	Fugtighedsgrad Kl. 2 i pCt.	Luftryk.	Snehoide i Linier.
18...	+4,41	+2,4	+4,5	—	28"	0,54
19...	+3,54	+0,8	+5,7	—	28"	0,05
20...	+1,14	+1,0	+5,8	—	27"	7,76
21...	+5,07	+0,3	+9,0	—	27"	0,74
22...	+7,54	+3,3	+12,2	—	27"	4,92
23...	+3,91	+1,2	+11,3	—	27"	5,75
24...	+4,11	+1,4	+8,0	—	27"	5,60
25...	+3,44	1,0	+5,7	—	27"	6,66
26...	+0,21	1,5	+4,8	—	27"	7,11
27...	+1,41	1,1	+5,1	—	28"	0,52
28...	0,73	5,7	+2,8	—	28"	0,65
1...	1,18	3,5	+0,7	—	28"	0,91
2...	1,91	3,4	0,8	—	27"	10,92
3...	2,91	6,3	+1,2	—	27"	10,14

Anm. Middelvarmen er bestemt ved lagttællinger Kl. 7, 12 og 11, og Luftrykket som Middeltallet af lagttællinger Kl. 8, 10 og 2.

Verdens-Barometret.

London	3	Marts	3 pCt. Consols . . .	92 1/2 c.
Paris	—	—	3 - Renten . . .	74. 40.
Wien	2	—	Øster. Statsbane . . .	276. 80.
Berlin	1	—	5pCt. Statslaan 1859	101 3/4.
Kjøbenhavn	4	—	4 - kgl. Obligat. . .	83 3/4

Paa den Gyldendalske Boghandels Forlag er udkommet:

Nordens nye Farer

og Skandinavismen.

Af A. Geffroy.

Oversat efter Revue des deux Mondes. 24 Sk.

Paa Undertegnede's Forlag er udkommet:

De danske Statskove.

En statistisk Beskrivelse, udgiven paa Finantsministeriets Bekostning af Chr. Lütken, Forstassistent. Med et Kaart i Farvetryk. Pris 3 Rd. 48 Sk. Kaartet særskilt. 64 Sk. G. E. C. Gad, Vimmelskaftet Nr. 32.

Paa mit Forlag er udkommet:

Nogle Bemærkninger i Anledning af

den archæologiske Congress

i Kjøbenhavn

fra 27de August til 3die September 1869.

Af T. Hindenburg.

Pris 32 Sk.

G. E. C. Gad, Vimmelskaftet Nr. 32.

I Commission hos Undertegnede er udkommet:

Ribe By's Historie og Beskrivelse

indtil Reformationen,

af J. Kinch.

4de Hefte. Pris 56 Sk. (complet 3 Rd. 56 Sk.)

G. E. C. Gad,

Vimmelskaftet Nr. 32.

Udgivet af Forlagsbureauet i Kjøbenhavn.